



ΔΗΜΟΚΡΙΤΕΙΟ ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ ΘΡΑΚΗΣ
ΤΜΗΜΑ ΠΟΛΙΤΙΚΩΝ ΜΗΧΑΝΙΚΩΝ
ΠΜΣ «ΥΔΡΑΥΛΙΚΗ ΜΗΧΑΝΙΚΗ ΚΑΙ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝ»
Πανεπιστημιούπολη Κιμμερίων, Κιμμέρια – Ξάνθης 67100

A14
ΚΑΝΟΝΙΣΜΟΙ ΣΠΟΥΔΩΝ ΠΜΣ

Ξάνθη, Ιανουάριος 2023

Ο Κανονισμός του ΠΜΣ όπως δημοσιευθεί στο ΦΕΚ (7066 Β'/ 31-12-2022) περιέχει διατάξεις που ρυθμίζουν τόσο τη λειτουργία των οργάνων (διοίκησης & λήψης αποφάσεων) και των εσωτερικών λειτουργιών του ΠΜΣ (**Εσωτερικός Κανονισμός Λειτουργίας του ΠΜΣ**) όσο και διατάξεις που ρυθμίζουν θέματα σπουδών (εγγραφή, εξετάσεις, υποχρεώσεις - δικαιώματα φοιτητών, πιστοποιητικά, λήψη πτυχίου, υποτροφίες, κινητικότητα, εργαστήρια κ.λπ.) (**Κανονισμός Σπουδών του ΠΜΣ**).

Στον Κανονισμό του ΠΜΣ (ΦΕΚ 7066 Β'/ 31-12-2022):

- Στα άρθρα 1 έως 8 και 11 έως 25 περιέχεται ο Εσωτερικός Κανονισμός Λειτουργίας του ΠΜΣ.
- Στα άρθρα 9 και 10 περιέχεται ο Κανονισμός Σπουδών του ΠΜΣ.
- Στα άρθρα 5 και 6 περιγράφεται ο τρόπος επιλογής των φοιτητών, η κατάταξή τους και η εγγραφή τους.
- Στα άρθρα 7 και 8 τα στάδια φοίτησης.
- Στο άρθρο 9 αναφέρονται τα σχετικά με τις εξετάσεις.
- Στο άρθρο 10 περιλαμβάνονται πληροφορίες για τη δήλωση των μαθημάτων.
- Στα άρθρα 12 και 13 αναφέρονται οι υποχρεώσεις και τα δικαιώματα των φοιτητών
- Στο άρθρο 15 αναφέρονται οι παρεχόμενες υποτροφίες.
- Στο άρθρο 16 υπάρχουν πληροφορίες για τα πιστοποιητικά, την αναγνώριση σπουδών και την απονομή διπλώματος.
- Στο άρθρο 11 παρατίθενται όλες οι πληροφορίες σχετικά με την εκπόνηση Μεταπτυχιακής διπλωματικής εργασίας.
- Για την εκπόνηση εργασιών ισχύουν ως προς τη δομή του τεύχους τα καθοριζόμενα στο άρθρο 11 που ισχύουν και για τις Μεταπτυχιακές Διπλωματικές Εργασίες.

Δεν εφαρμόζεται στο ΠΜΣ πρακτική άσκηση και για τον λόγο αυτό δεν επισυνάπτεται αντίστοιχος κανονισμός. Ας σημειωθεί, ότι τόσο το ίδρυμά μας όσο και το Τμήμα Πολιτικών Μηχανικών έχει θεσπίσει σχετικούς κανονισμούς

Όσο αφορά την κινητικότητα των μεταπτυχιακών φοιτητών ισχύει ο Κανονισμός κινητικότητας των φοιτητών του ΤΠΜ ο οποίος έχει ως εξής:

Κανονισμός Κινητικότητας φοιτητών

Το πρόγραμμα Erasmus+ αποτελεί το βασικό πρόγραμμα εκπαίδευσης κατάρτισης στην ΕΕ δίνοντας έμφαση στην κινητικότητα φοιτητών και προσωπικού και στην συνεργασία μεταξύ ιδρυμάτων της τριτοβάθμιας εκπαίδευσης. Το Erasmus+ υποστηρίζει την δημιουργία και συγκρότηση του Ευρωπαϊκού Χάρτη Ανώτατης Εκπαίδευσης αυξάνοντας έτσι την καινοτομία, την ανάπτυξη και την απασχόληση. Το Τμήμα Πολιτικών Μηχανικών, ΔΠΘ στηρίζει και ενθαρρύνει την κινητικότητα μέσω του Erasmus+ γιατί εκτιμά ότι: 1. Συμβάλλει στη συναναστροφή και στην εξοικείωση των φοιτητών του τμήματος με την κουλτούρα και τον πολιτισμό άλλων Χωρών. 2. Προσφέρει στους εξερχόμενους φοιτητές τη δυνατότητα

εξοικείωσης με εκπαιδευτικά συστήματα άλλων Χωρών. 3. Προσφέρει την περαιτέρω εκμάθηση ξένων γλωσσών και τεχνικής ορολογίας. 4. Δημιουργεί το πλαίσιο για νέες ακαδημαϊκές και επαγγελματικές δυνατότητες 5. Συμβάλλει στην περαιτέρω ακαδημαϊκή συγκρότηση των φοιτητών. Οι φοιτητικές αυτές ανταλλαγές βασίζονται στην αμοιβαία αναγνώριση των εκπαιδευτικών προγραμμάτων από τα πανεπιστήμια αποστολής και υποδοχής. Αυτό γίνεται με την εφαρμογή των προνοιών του Ευρωπαϊκού Συστήματος Μεταφοράς και Συσώρευσης των Πιστωτικών Μονάδων (European Credit Transfer and Accumulation System ECTS) και ανάλογου συστήματος στο πανεπιστήμιο υποδοχής. Βάσει των Διμερών Συμφωνιών που έχει συνάψει το Πανεπιστήμιο με Ιδρύματα του εξωτερικού, οι φοιτητές του Τμήματος Πολιτικών Μηχανικών του Δ.Π.Θ. μπορούν να μεταβούν για σπουδές σε κάποιο από αυτά τα Ιδρύματα, για ένα διάστημα που δεν μπορεί να είναι μικρότερο των 3 μηνών ή μεγαλύτερο του ενός έτους. Οι προϋποθέσεις συμμετοχής αναφέρονται λεπτομερώς στην ιστοθέση, <http://erasmus.duth.gr/node/4>. Το πρόγραμμα Erasmus+ τους εξασφαλίζει μια υποτροφία με σκοπό την κάλυψη των πρόσθετων δαπανών που θα αντιμετωπίσουν, απαλλαγή από τα διδάκτρα στο εξωτερικό και αναγνώριση της περιόδου των σπουδών που διανύουν στο ξένο Πανεπιστήμιο. Το Τμήμα Πολιτικών Μηχανικών ΔΠΘ έχει συνάψει Συμφωνίες Συνεργασίας στο πλαίσιο της δράσης Erasmus+ οι οποίες είναι ενεργές και είναι οι εξής:

Γερμανία: Ruhr-Universität Bochum <http://www.ruhr-uni-bochum.de> Γερμανία: Universität Stuttgart <https://www.uni-stuttgart.de>

Ισπανία: Universidad de Granada- <http://www.ugr.es/>

Ουγγαρία: Budapesti Műszaki és Gazdaságtudományi Egyetem (Budapest University of Technology and Economics) <http://www.bme.hu/>

Ιταλία: Politecnico di Bari- <http://www.poliba.it/>

Τουρκία: Kırklareli Üniversitesi- <http://www.klu.edu.tr/dil/>

Κύπρος: Τεχνολογικό Πανεπιστήμιο Κύπρου <https://www.cut.ac.cy>

Ηνωμένο Βασίλειο University of Portsmouth www.port.ac.uk

Υποστήριξη Κινητικότητας Το γραφείο Διεθνών Σχέσεων του ΔΠΘ έχει τη γενική και οικονομική διαχείριση του Προγράμματος Erasmus+ (www.erasmus.duth.gr) για την εξερχόμενη και εισερχόμενη κινητικότητα φοιτητών για σπουδές και τοποθετήσεις, καθηγητών για διδασκαλία και προσωπικού για κατάρτιση. Για το Τμήμα Πολιτικών Μηχανικών, τον Ακαδημαϊκό συντονισμό έχει η Καθηγήτρια κα Ιφιγένεια Κάγκκαλου. Συγκροτείται Επιτροπή Erasmus, η οποία:

- Αποτελείται από 3 μέλη του διδακτικού προσωπικού (την/τον Συντονίστρια/ή ERASMUS του Τμήματος και άλλα δύο μέλη) και έναν φοιτητή.

- Ορίζει εκ των προτέρων τη διαδικασία επιλογής των φοιτητών που θα ενταχθούν στην κινητικότητα, δημοσιοποιούν πρόσκληση εκδήλωσης ενδιαφέροντος και επιλέγουν φοιτητές βάσει κριτηρίων.

Πρότυπος Γενικός Κανονισμός Ανοικτής Πρόσβασης ΔΠΘ (ΓΚΑΠ ΔΠΘ)

ΑΡΘΡΟ 1. ΟΡΙΣΜΟΙ

Το παρόν κείμενο αποτελεί τον Γενικό Κανονισμό Ανοικτής Πρόσβασης του ΔΠΘ (ΓΚΑΠ ΔΠΘ) για την χρήση **Ερευνητικών Υποδομών Ανοικτής Πρόσβασης** (ΕΥΑΠ).

Ως **ΕΥΑΠ** νοείται κάθε μηχανήμα μικρού (π.χ. ζυγός, φυγόκεντρος) ή μεγάλου μεγέθους (π.χ. διάταξη φασματογράφου μάζας), υψηλής ακριβείας και ευαισθησίας (π.χ. βιοαναλυτής), φορητό ή μη φορητό το οποίο με ευθύνη του Διευθυντή του εκάστοτε εργαστηρίου, του Υπευθύνου ή της Γενικής Συνέλευσης Τμήματος έχει οριστεί ως εξοπλισμός ανοικτός προς χρήση από όλα τα μέλη της Ακαδημαϊκής Κοινότητας του ΔΠΘ.

Ως Υπεύθυνος του εκάστοτε ΕΥΑΠ είναι ο Επιστημονικά Υπεύθυνος (ΕΥ) του έργου με τον οποίο αποκτήθηκε ή αν αυτό δεν είναι εφικτό, μέλος ΔΕΠ/ΕΤΕΠ/ΕΔΙΠ της ομάδας του συγκεκριμένου έργου το οποίο ορίζει η Συνέλευση του Τμήματος. Στην περίπτωση που ο εξοπλισμός έχει αποκτηθεί με δωρεά προς το ΔΠΘ, ή μέσω κονδυλίων που έχουν διατεθεί από το Υπουργείο, την Περιφέρεια ή άλλους φορείς, οπότε ανήκει σε Τομέα ή σε Τμήμα ως υπεύθυνος ΕΥΑΠ ορίζεται από τη συνέλευση του Τμήματος το μέλος ΔΕΠ που εισηγήθηκε για την προμήθεια του εν λόγω εξοπλισμού. Ο Υπεύθυνος ΕΥΑΠ αποτελεί τον **πάροχο χρήσης**.

Ως **χρήστες** του εξοπλισμού και των υποδομών ανοικτής πρόσβασης (ΕΥΑΠ), νοούνται τα μέλη ΔΕΠ/ΕΤΕΠ/ΕΔΙΠ, καθώς και τα μέλη διδακτικού και ερευνητικού προσωπικού των εργαστηρίων/κλινικών των Τμημάτων του ΔΠΘ. Επίσης, δικαίωμα πρόσβασης/χρήσης δύναται να έχουν μέλη ΔΕΠ και ερευνητές άλλων φορέων (εκτός Δ.Π.Θ.) της ημεδαπής ή αλλοδαπής, ύστερα από υπογραφή σχετικού μνημονίου συνεργασίας.

ΑΡΘΡΟ 2. ΣΚΟΠΟΣ

Ο σκοπός του ΓΚΑΠ ΔΠΘ είναι να διευκρινίσει τη σχέση παρόχου χρήσης του ΕΥΑΠ και ομάδας χρηστών/χρήστη, να ορίσει τις γενικές αρχές πρόσβασης στον ΕΥΑΠ, τα δικαιώματα και τις υποχρεώσεις, των δύο μερών και τη διαδικασία επίλυσης διαφορών.

ΑΡΘΡΟ 3. ΔΙΑΡΚΕΙΑ ΚΑΙ ΛΗΞΗ

Ο παρών Κανονισμός είναι σε πλήρη ισχύ μέχρι την αναθεώρηση του από τη Σύγκλητο του ΔΠΘ.

ΑΡΘΡΟ 4. ΕΝΤΑΞΗ

4.1 ΕΝΤΑΞΗ ΥΦΙΣΤΑΜΕΝΩΝ ΕΞΟΠΛΙΣΜΩΝ/ΥΠΟΔΟΜΩΝ ΑΝΟΙΚΤΗΣ ΠΡΟΣΒΑΣΗΣ

Κάθε Τμήμα του ΔΠΘ συντάσσει έναν κατάλογο ΕΥΑΠ σύμφωνα με ο πρότυπο του ΔΠΘ ο οποίος αναρτάται στην Ιστοσελίδα του Τμήματος. Ο συνολικός κατάλογος ΕΥΑΠ του ΔΠΘ αναρτάται στην Ιστοσελίδα του ΔΠΘ.

Ο πάροχος χρήσης- υπεύθυνος ΕΥΑΠ-συντάσσει βάσει του παρόντος κανονισμού (ΓΚΑΠ, ΔΠΘ), Παράρτημα χρήσης, στο οποίο καθορίζονται ακριβέστερα οι προϋποθέσεις πρόσβασης σε αυτόν (κανόνες σωστής λειτουργίας, αναγκαιότητα εκπαίδευσης, έξοδα συντήρησης, αναλώσιμα, κ.α.) και Μητρώο όπου αποδελτιώνονται τα βασικά στοιχεία του ΕΥΑΠ. Το Παράρτημα και τα στοιχεία του Μητρώου εγκρίνονται από τη Γενική Συνέλευση του κάθε Τμήματος κατόπιν της σύμφωνης γνώμης του υπεύθυνου του ΕΥΑΠ.

4.2 ΚΑΘΗΚΟΝΤΑ ΤΩΝ ΜΕΡΩΝ

4.2. 1 ΓΕΝΙΚΕΣ ΑΡΧΕΣ

Οι πάροχοι χρήσης και η ομάδα χρηστών/χρήστες αποδέχονται τον ΓΚΑΠ ΔΠΘ και συμφωνούν να συνεργαστούν προκειμένου να υλοποιηθεί ομαλά η πρόσβαση στον ΕΥΑΠ, άμεσα και εγκαίρως, βάσει του ΓΚΑΠ ΔΠΘ και του σχετικού Παραρτήματος (βλ. Παράρτημα ΕΥΑΠ Τμήματος).

4.2.2 Αθέτηση

Σε περίπτωση που ο πάροχος πρόσβασης ΕΥΑΠ εντοπίσει ουσιώδη παραβίαση (π.χ. χρονική παραβίαση, κακή χρήση του εξοπλισμού) από τον χρήστη/ομάδα χρηστών των υποχρεώσεών τους βάσει του ΓΚΑΠ ή/και του σχετικού Παραρτήματος Χρήσης ΕΥΑΠ, θα δώσει γραπτή ειδοποίηση. Σε περίπτωση που η ομάδα χρηστών/χρήστης αδυνατεί να χρησιμοποιήσει τον εξοπλισμό το συμφωνημένο διάστημα ενημερώνει τον πάροχο εγκαίρως.

4.2.3 Ανωτέρα Βία

Κάθε κατάσταση που συνιστά ανωτέρα βία πρέπει να κοινοποιείται επίσημα στο άλλο μέρος χωρίς καθυστέρηση, αναφέροντας τη φύση, την πιθανή διάρκεια και τα προβλεπόμενα αποτελέσματα.

4.2. 4 Συμμετοχή τρίτων μερών εκτός ΔΠΘ

Χρήστες μπορεί να είναι ερευνητές (μεταπτυχιακοί, διδακτορικοί και μεταδιδακτορικοί φοιτητές), μέλη ΔΕΠ/ΕΤΕΠ/ΕΔΙΠ άλλων πανεπιστημίων/ερευνητικών κέντρων/δημόσιων και ιδιωτικών φορέων της ημεδαπής και αλλοδαπής σύμφωνα με όσα ορίζονται στο άρθρο 1.

ΑΡΘΡΟ 5 ΠΑΡΟΧΗ ΚΑΙ ΧΡΗΣΗ ΤΟΥ ΕΥΑΠ

Ο Υπεύθυνος του εκάστοτε ΕΥΑΠ καθώς και οι χρήστες αποδέχονται ρητώς τον ΓΚΑΠ ΔΠΘ και τις ευθύνες και υποχρεώσεις που απορρέουν από αυτόν, ακολουθώντας τους κανόνες της σωστής λειτουργίας. Ο Τομέας, το Εργαστήριο και η Συνέλευση κάθε Τμήματος του ΔΠΘ έχουν την ευθύνη της τήρησης του ΓΚΑΠ ΔΠΘ από τον υπεύθυνο και τους χρήστες του ΕΥΑΠ. Προϋπόθεση χρήσης αποτελεί η υποβολή σχετικού αιτήματος από τους χρήστες στον υπεύθυνο ΕΥΑΠ, στο οποίο θα περιλαμβάνεται σύντομη περιγραφή της πρότασης χρήσης (περιγραφή της μελέτης/μεθόδου/ερευνητικού πρωτοκόλλου και των σχετικών ειδικών απαιτήσεων, ορισμός υπεύθυνου χρήστη, κλπ).

Τα αιτήματα για πρόσβαση υποβάλλονται γραπτώς μέσω ηλεκτρονικού ταχυδρομείου στον Υπεύθυνο ΕΥΑΠ με απόδειξη παραλαβής ανάγνωσης.

Το χρονικό διάστημα αδιάλειπτης χρήσης από κάθε ομάδα χρηστών/χρήστη καθορίζεται μετά από επικοινωνία/συνεννόηση με το Υπεύθυνο του ΕΥΑΠ.

Τα δικαιώματα πρόσβασης παραχωρούνται σε μη αποκλειστική βάση.

Κάθε μέρος ενημερώνει το άλλο μέρος το συντομότερο δυνατό για τυχόν περιορισμό στην πρόσβαση ή για οποιοδήποτε άλλο πρόβλημα.

5.1. Πάροχοι Πρόσβασης

Ο πάροχος πρόσβασης έχει την ευθύνη για την ομαλή και εύρυθμη λειτουργία του εκάστοτε εξοπλισμού ΕΥΑΠ και συμφωνεί :

1. Να παρέχει πρόσβαση στον ΕΥΑΠ, όπως ορίζεται στο Παράρτημα Χρήσης ΕΥΑΠ του Τμήματός του και σύμφωνα με τον ΓΚΑΠ ΔΠΘ.
2. Να ορίσει έναν τεχνικό επαφής, ο οποίος θα είναι μέλος του προσωπικού του παρόχου πρόσβασης που έχει γνώση και εξουσιοδότηση για την ορθή χρήση των εγκαταστάσεων και θα κρατά κατάλογο χρηστών και αρχείο χρήσης κ.α. Τεχνικός επαφής μπορεί να είναι και ο υπεύθυνος του ΕΥΑΠ.

3. Να παρέχει έντυπο ή ηλεκτρονικό εγχειρίδιο χρήσης για τον εξοπλισμό.
4. Να παρέχει την απαιτούμενη πρακτική εκπαίδευση - πληροφορίες που απαιτούνται από τον χρήστη για την χρήση του ΕΥΑΠ.
5. Να ανακοινώνει στον χρήστη/ομάδα χρηστών οποιοδήποτε εκπαιδευτικό σεμινάριο σχετικό με τη χρήση του ΕΥΑΠ, προόδους σε σχετικές π.χ. ορθές πρακτικές στη λειτουργία εγκαταστάσεων δοκιμών, συντήρηση εξοπλισμού εργαστηρίου, ασφάλεια χρήσης, πιστοποίηση προϊόντων και συστημάτων κ.λπ.
6. Να συντάσσει αναπροσαρμόζει και να τροποποιεί το Παράρτημα Χρήσης ΕΥΑΠ.
7. Να ενημερώνει τους χρήστες, για τυχόν σημαντικές πληροφορίες, γεγονότα, προβλήματα ή καθυστερήσεις που ενδέχεται να επηρεάσουν τη χρήση του ΕΥΑΠ.
8. Να ενημερώνει τη Συνέλευση του Τμήματος για οποιοδήποτε θέμα προκύψει σχετικά με την εύρυθμη λειτουργία του εξοπλισμού.
9. Ο Υπεύθυνος ΕΥΑΠ τηρεί αρχείο χρήσης του ΕΥΑΠ (έντυπο ή ηλεκτρονικό).

5.2. Ομάδα Χρηστών/Χρήστες

Η ομάδα χρηστών/χρήστης αποδέχεται ρητά τα οριζόμενα στον ΓΚΑΠ ΔΠΘ και στα Παραρτήματα Χρήσης ΕΥΑΠ για τις ευθύνες και υποχρεώσεις της, υποχρεούται να τα ακολουθούν και συμφωνεί:

1. Να συμμορφώνεται με τους όρους και τις προϋποθέσεις που ορίζονται από τον ΓΚΑΠ ΔΠΘ και από το σχετικό Παράρτημα χρήσης του ΕΥΑΠ.
2. Να εργάζεται σύμφωνα με τις οδηγίες του τεχνικού επαφής του παρόχου χρήσης (εκτός αν ορίζεται διαφορετικά από τον ΕΥΑΠ π.χ. να εργάζεται υπό την παρουσία του τεχνικού επαφής).
3. Να ακολουθεί τους κανόνες ασφαλείας για τον χώρο, τον ιστότοπο του παρόχου χρήσης και τις εγκαταστάσεις, όπως περιγράφεται στην ενημέρωση ασφαλείας που παρέχεται από τον πάροχο χρήσης.
4. Να επιτρέπει στον πάροχο χρήσης να δημοσιεύει λεπτομέρειες της ομάδας χρηστών/χρήστη (ονόματα και εργαστήρια των ομάδων) και να διαδίδει τις προαναφερθείσες πληροφορίες σύμφωνα με τον ΓΚΑΠ ΔΠΘ, ιδίως μέσω δημοσίευσης σε ενδιάμεσες και τελικές δημόσιες εκθέσεις του Τμήματος ή του Εργαστηρίου υπό την εποπτεία του οποίου βρίσκεται ο ΕΥΑΠ.
5. Να αποδέχεται τον Εσωτερικό Κανονισμό Λειτουργίας του Εργαστηρίου και του Τμήματος που φιλοξενεί τον ΕΥΑΠ.

5.3 Παράρτημα Χρήσης ΕΥΑΠ

Το παράρτημα Χρήσης ΕΥΑΠ θα πρέπει να περιλαμβάνει :

1. Λεπτομερή περιγραφή των πόρων που διατίθενται από τον πάροχο χρήσης και από την ομάδα χρηστών/χρήστη.
2. Λεπτομερή περιγραφή των δραστηριοτήτων που είναι δυνατόν να υλοποιηθούν.
3. Ανάλυση των δαπανών που τυχόν καλύπτονται από τον πάροχο χρήσης και εκείνων που καλύπτονται από την ομάδα χρηστών/χρήστη (για παράδειγμα, κόστος δοκιμών, προμήθεια υλικών, κ.λπ.).
4. Τη διαδικασία της πρόσβασης στον ΕΥΑΠ.

5.4 Μητρώο ΕΥΑΠ

Το Μητρώο ΕΥΑΠ θα πρέπει να περιλαμβάνει τα στοιχεία που αναφέρονται στο Πρότυπο που συνοδεύει το ΓΚΑΠ.

ΑΡΘΡΟ 6. ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΑ ΖΗΤΗΜΑΤΑ

6.1 Χρήστες ΕΥΑΠ και έξοδα βλάβης

Ο Υπεύθυνος ΕΥΑΠ ορίζει ρητά στο Παράρτημα τις οικονομικές υποχρεώσεις των χρηστών σχετικά με τους κανόνες σωστής λειτουργίας, τη συντήρηση, τα αναλώσιμα με βάση τη χρήση (χρονοχρέωση ή χρέωση ανά πείραμα). Το κόστος των αναλωσίμων των πειραμάτων βαρύνει τους χρήστες.

Σε περίπτωση πρόκλησης βλάβης λόγω εσφαλμένων χειρισμών, το κόστος επισκευής βαραίνει τον χρήστη δηλ. Υπεύθυνο Εργαστηρίου/επιβλέποντα που προκάλεσε τη βλάβη. Σε περίπτωση πρόκλησης βλάβης λόγω φθοράς ή τυχαίου γεγονότος, ο Υπεύθυνος ΕΥΑΠ δύναται να αιτηθεί από την Σύγκλητο τη διάθεση του αναγκαίου ποσού που αφορά στη συντήρηση, την επισκευή και την εν γένει καλή λειτουργία του εξοπλισμού, παρέχοντας σαφή και κατάλληλη αιτιολόγηση και κοστολόγηση της δαπάνης που προκύπτει.

6.2 Επισκευή / συντήρηση/ αναβάθμιση του ΕΥΑΠ

Σε περίπτωση που προκύψει ανάγκη επισκευής /συντήρησης/ αναβάθμισης του ΕΥΑΠ, ο υπεύθυνος ΕΥΑΠ δύναται να υποβάλει τεκμηριωμένο αίτημα (αιτιολόγηση/κοστολόγηση), το οποίο θα συνοδεύεται από τεχνική έκθεση που θα αναφέρει αναλυτική αιτιολόγηση της αναγκαιότητας της δαπάνης. Το αίτημα εγκρίνεται από τη Συνέλευση του Τμήματος και προωθείται προς το Πρυτανικό Συμβούλιο σύμφωνα με την ισχύουσα νομοθεσία.

ΑΡΘΡΟ 7. ΔΙΑΦΟΡΑ

7.1 ΠΡΟΣΑΡΤΗΜΑΤΑ

Ο Γενικός Κανονισμός Ανοικτής Πρόσβασης αποτελείται από αυτό το κύριο κείμενο και τα εκάστοτε συνημμένα :

Συνημμένο 1 (Παράρτημα ΕΥΑΠ για το σύνολο του ΕΥΑΠ).

Συνημμένο 2 (Μητρώο ΕΥΑΠ Ενδεικτική αναφορά: Διαδικτυακή λίστα προσώπων επικοινωνίας και μελών ομάδας χρηστών για κάθε όργανο, εξοπλισμό που βρίσκεται στα εργαστήρια και θα χαρακτηριστεί ως ΕΥΑΠ)

Παρατήρηση: Το Παράρτημα ΕΥΑΠ και τυχόν Κανονισμοί Εργαστηρίων πρέπει να ακολουθούν σε ό,τι αφορά την Ανοικτή Πρόσβαση τον ΓΚΑΠ ΔΠΘ εξειδικεύοντας προϋποθέσεις και όρους χρήσης για το κάθε μηχάνημα/σύνολο εξοπλισμού εάν αυτό κρίνεται απαραίτητο. Σε περίπτωση που η Συνέλευση ή ο ΕΥ ή ο Διευθυντής του Εργαστηρίου κρίνει ότι δεν χρειάζεται περαιτέρω εξειδίκευση ισχύει ο ΓΚΑΠ ΔΠΘ.

❖ **Οδηγός ενάντια στη λογοκλοπή**

❖ **Κανονισμός βραβείου εξαίρετης διδασκαλίας στο Δ.Π.Θ.**

Παρατίθενται στη συνέχεια ο οδηγός ενάντια στη λογοκλοπή και ο κανονισμός βραβείου εξαίρετης διδασκαλίας του ΔΠΘ, τα οποία ισχύουν και για το ΠΜΣ Υδραυλική Μηχανική και Περιβάλλον.



ΟΔΗΓΟΣ ΕΝΑΝΤΙΑ ΣΤΗ ΛΟΓΟΚΛΟΠΗ

υ έργου, αποκτούν πάνω σ' αυτό πνευ
ις του έργου (πνευματικό δικαίωμα) και

που προβ... 3 και 4 το



μιούγημα λόγου, τέχνης ή επιστήμης, 1
είμενο ή χωρίς, τα θεατρικά έργα, με
νών, στα οποία λαμβάνονται τα σχέ
γραφίες, τα έργα δημοσίευσης, τα
την αρχιτεκτονική των επιστήμη.

ιασευές, οι προσαρμογές και οι άλλες
σεων της λαϊκής παράδοσης ή απλών
ή ή η διευθέτηση του περιεχομένου του
μάτων στα προϋπάρχοντα έργα, που >

ΚΟΜΟΤΗΝΗ

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

1. Ορισμός	2
2. Νομοθεσία	4
2.1. Εθνικό Νομοθετικό Πλαίσιο	4
2.2. Ευρωπαϊκό και Διεθνές νομοθετικό πλαίσιο	5
3. Μορφές	7
4. Σημασία του οδηγού	9
5. Αποφυγή της λογοκλοπής	10
6. Εκούσια και ακούσια λογοκλοπή	12
7. Εργαλεία ανίχνευσης	13
8. Κώδικας δεοντολογίας-Ακαδημαϊκές συνέπειες	16
9. Καλές πρακτικές	17
10. Παραδείγματα λογοκλοπής	18
11. Αναφορά σε έργο τρίτου	19

1. Ορισμός

Η γενική ερμηνεία της λογοκλοπής έγκειται στην «παράνομη οικειοποίηση» και «κλοπή και δημοσίευση» ενός άλλου συγγραφέα «της γλώσσας, των σκέψεων, των ιδεών, ή εκφράσεων» και στην παρουσίαση αυτών ως αρχική εργασία κάποιου.

Η έννοια της λογοκλοπής είναι ευρεία και παίρνει πολλές μορφές, όπως παρουσιάζεται στη συνέχεια στην αντίστοιχη ενότητα και ένας ορισμός με την στενή έννοια είναι επισφαλής. Αυτό συμβαίνει κυρίως για δύο λόγους:

1. Η τεχνολογική ανάπτυξη επιτρέπει ευφάνταστους τρόπους “κλοπής” ή νέες μορφές λογοκλοπής καθιστώντας τη μη πεπερασμένη.
2. Η διακλάδωση των μορφών της δεν συνοψίζεται σε έναν ορισμό.
3. Η λογοκλοπή μπορεί να είναι διαδικτυακή, προφορική, γραπτή ή άλλο.

Αποτελεί παράπτωμα ακαδημαϊκής δεοντολογίας και ηθική αξιόποινη πράξη. Το «ακαδημαϊκό παράπτωμα» ή «ακαδημαϊκή ανεντιμότητα» όπως αναφέρεται στη βιβλιογραφία [Christiansen Hughes and McCabe 2006; Trost 2009], διαχωρίζει τις συνέπειες των πράξεων και ιεραρχεί τη σημαντικότητά τους.

Είναι σκόπιμο να αναφερθεί, όπως αναλύεται και σε άλλη ενότητα, ότι η λογοκλοπή αποτελεί πειθαρχικό παράπτωμα και κυρίως εστιάζεται στην ηθική διάσταση της κλοπής και όχι τόσο στην ποινική της διάσταση.

Το νομοθετικό πλαίσιο στην Ελλάδα και στην Ευρώπη δεν εξειδικεύει την περίπτωση της λογοκλοπής, ωστόσο προστατεύει την πνευματική και διανοητική ιδιοκτησία. Διαχωρίζεται πλήρως το περιουσιακό και πνευματικό δικαίωμα του δημιουργού. Το νομοθετικό πλαίσιο αναφέρεται και στην περίπτωση της εκπαίδευσης (πρωτοβάθμια, δευτεροβάθμια και τριτοβάθμια). Με βάση αυτή τη νομοθετική ρύθμιση η ΜΟ.ΔΙ.Π. του Δ.Π.Θ. παραθέτει για φοιτητές και ακαδημαϊκό προσωπικό τον παρόντα οδηγό ενάντια στη λογοκλοπή.

Ο Ειδικός Λογαριασμός Κονδυλίων και Έρευνας του Δ.Π.Θ. έχει συντάξει τον Οδηγό Πολιτικής της Διανοητικής Ιδιοκτησίας του Ιδρύματος (<https://goo.gl/87EjLZ>) και έχει θεσπίσει την Επιτροπή Πνευματικών Δικαιωμάτων και Ευρεσιτεχνιών. Όπως αναφέρεται στον παραπάνω οδηγό, σκοπός του είναι η απαρίθμηση των θεωρητικών δυνατοτήτων προστασίας και εκμετάλλευσης των ερευνητικών αποτελεσμάτων που παράγονται στα ΑΕΙ από μέλη του ακαδημαϊκού προσωπικού ή φοιτητές. Χαρτογραφεί, αλλά δεν μπορεί να επιλύσει τα προβλήματα που ανακύπτουν. Συνεπώς δεν είναι σε θέση να υποκαταστήσει εξειδικευμένες νομικές συμβουλές.

Στην ίδια κατεύθυνση προσανατολίζεται ο παρών οδηγός ενάντια στη λογοκλοπή που στόχο έχει να περιγράψει το πρόβλημα και τις διαστάσεις του, καθώς και να προτείνει τρόπους πρόληψης και αποφυγής της λογοκλοπής.

Ειδικότερα, σκοπός του παρόντος οδηγού είναι να προφυλάξει φοιτητές και διδάσκοντες από την λογοκλοπή, ώστε να παράγουν υψηλής ποιότητας έργο (συγγραφικό, εκπαιδευτικό, ερευνητικό). Ως εκ τούτου ο ρόλος του δεν είναι τιμωρητικός, αλλά διαφωτιστικός και ρυθμιστικός. Σημειώνεται ότι κάθε περίπτωση λογοκλοπής είναι μοναδική και οφείλει να εξετάζεται ανεξάρτητα. Συνεπώς, ο οδηγός θέτει απλώς το πλαίσιο μέσα στο οποίο θα αναπτυχθεί η στρατηγική του Δ.Π.Θ. ενάντια στη λογοκλοπή εν συνόλω.

Αναφορές

Christensen Hughes, J. M., & McCabe, D. L. (2006). Academic misconduct within higher education in Canada. *The Canadian Journal of Higher Education*, 2, 1–21.

Trost, K. (2009). Psst, have you ever cheated? A study of academic dishonesty in Sweden. *Assessment and Evaluation in Higher Education*, 34(4), 367-376

2. Νομοθεσία

2.1. Εθνικό νομοθετικό πλαίσιο

Το νομοθετικό πλαίσιο στην Ελλάδα δεν διασαφηνίζει την περίπτωση της λογοκλοπής, η οποία εντάσσεται στο γενικότερο πεδίο της παραβίασης της πνευματικής ιδιοκτησίας. Ο Νόμος 2121/1993 αναπτύσσει τα θέματα της Πνευματικής Ιδιοκτησίας, Συγγενικά Δικαιώματα και Πολιτιστικά Θέματα (ΦΕΚ Α/25/1993 - Θέση σε ισχύ: 04.03.1993). Ταυτόχρονα, έχει συσταθεί ο Οργανισμός Πνευματικής Ιδιοκτησίας (άρθρο 69 του Ν.2121/1993, ΠΔ311/1994 (ΦΕΚ Α/165/1994), με το άρθρο 8 παρ. 13 και 14 του Ν.2557/1997 (ΦΕΚ Α/217/1997), με το άρθρο 7 παρ. 13 του Ν.2819/2000 (ΦΕΚ Α/84/2000) και με το άρθρο 46 παρ. 9 - 13 του Ν.3905/2010 (ΦΕΚ Α/219/2010), <http://www.opi.gr/index.php/vivliothiki/2121-1993>).

Ο Οργανισμός Πνευματικής Ιδιοκτησίας:

- Στο πλαίσιο των αρμοδιοτήτων του ασχολείται γενικά με κάθε πρόβλημα που εμφανίζεται στο χώρο της πνευματικής ιδιοκτησίας και των συγγενικών δικαιωμάτων, εκπροσωπεί την Ελλάδα στους αρμόδιους διεθνείς οργανισμούς καθώς και στα Όργανα της Ευρωπαϊκής Ένωσης.
- Εποπτεύει τη λειτουργία του συστήματος προστασίας των δημιουργών και δικαιούχων συγγενικών δικαιωμάτων, διαφυλάσσει τα δικαιώματα των χρηστών και του κοινού, εξισορροπεί τα συμφέροντα τομέων που άπτονται ζητημάτων πνευματικής ιδιοκτησίας με αυτά της βιομηχανικής ιδιοκτησίας, ενσωματώνει και προσαρμόζει τις τελευταίες εξελίξεις σε κοινοτικό και διεθνές επίπεδο στην Ελλάδα συμβάλλοντας στην προαγωγή της δημιουργικότητας και του πολιτισμού.
- Είναι αρμόδιος να διοργανώνει επίσης σεμινάρια για την επιμόρφωση και ενημέρωση των δικαστών, δικηγόρων, διοικητικών υπαλλήλων, δημιουργών, δικαιούχων συγγενικών δικαιωμάτων, φοιτητών και σπουδαστών για θέματα πνευματικής ιδιοκτησίας και συγγενικών δικαιωμάτων και παρέχει πληροφορίες σχετικά με τα θέματα αυτά.

Επομένως, το νομοθετικό πλαίσιο δεν περιλαμβάνει αποκλειστικές διατάξεις σχετικές με τη λογοκλοπή, παραπέμποντας σε κανόνες δεοντολογίας και στην εθνική νομοθεσία και νομολογία, κατά περίπτωση.

Επιπλέον, καθώς στην ακαδημαϊκή κοινότητα δεν υπάρχει σαφής ορισμός της λογοκλοπής, όπως ήδη αναφέρθηκε, οι πειθαρχικές συνέπειες δεν είναι σαφώς ορισμένες. Η ελληνική νομοθεσία για τα Ανώτατα Εκπαιδευτικά Ιδρύματα ορίζει το νομοθετικό πλαίσιο για τα πειθαρχικά παραπτώματα. Δε σημειώνεται σαφής διαφοροποίηση για τη λογοκλοπή.

Σύμφωνα με το άρθρο 23 του Γενικού Εσωτερικού Κανονισμού Λειτουργίας των Α.Ε.Ι. (ΠΔ 160 ΦΕΚ Α/220/3.11.2008): «Πειθαρχικά παραπτώματα για τα μέλη Δ.Ε.Π.

ή Ε.Π., Ε.Ε.ΔΙ.Π. ή Ε.ΔΙ.Π., Ε.Τ.Ε.Π. και το λοιπό βοηθητικό και έκτακτο διδακτικό-εκπαιδευτικό προσωπικό των Α.Ε.Ι., καθώς και για τους προπτυχιακούς και μεταπτυχιακούς φοιτητές ή σπουδαστές και υποψήφιους διδάκτορες συνιστούν η παραβίαση των κείμενων διατάξεων της νομοθεσίας για τα Α.Ε.Ι., η παραβίαση των αποφάσεων των οργάνων του ιδρύματος και η παραβίαση των κανόνων συμπεριφοράς που πρέπει να επιδεικνύουν τα μέλη της ακαδημαϊκής κοινότητας, ώστε να μην διαταράσσεται η δημοκρατική λειτουργία και να μην θίγεται το κύρος του Α.Ε.Ι. και των λειτουργιών του.»

Ειδικότερα, «... πειθαρχικά παραπτώματα συνιστούν ιδίως: α) Η συνειδητή αποσιώπηση της άμεσης ή έμμεσης συνεισφοράς άλλων προσώπων στο αντικείμενο της επιστημονικής τους έρευνας και διδασκαλίας... ».

Επομένως, αν το Ίδρυμα ορίζει ως πειθαρχικό παράπτωμα τη διαπίστωση λογοκλοπής, πρέπει να εφαρμόζεται το άρθρο 23 του Πρότυπου Γενικού Εσωτερικού Κανονισμού Λειτουργίας των Α.Ε.Ι. (ΠΔ 160 ΦΕΚ Α/220/3.11.2008): «Ένορκη διοικητική εξέταση (Ε.Δ.Ε.) ενεργείται κάθε φορά που η υπηρεσία έχει σοβαρές υπόνοιες ή σαφείς ενδείξεις για τη διάπραξη πειθαρχικού παραπτώματος» (Ν. 2683/99 Άρθρο 127, ΦΕΚ19 Α).

Συμπεραίνεται λοιπόν, πως επαφίεται στην κρίση του Ίδρυματος και των ανώτατων οργάνων του, η διερεύνηση και η επιβολή ποινής μετά τη διαπίστωση της λογοκλοπής, με την προϋπόθεση το Ίδρυμα να ορίσει τη λογοκλοπή ως έννοια και ως πειθαρχικό παράπτωμα.

2.2. Ευρωπαϊκό και Διεθνές νομοθετικό πλαίσιο

Η ελληνική νομοθεσία είναι σε πλήρη εναρμόνιση με τις Ευρωπαϊκές οδηγίες για τα πνευματικά και συγγενικά δικαιώματα. Η Ευρωπαϊκή Ένωση (ΕΕ) έχει θεσπίσει επιπλέον μέσα εναρμόνισης της νομικής προστασίας σχετικά με έμμεσους τρόπους πρόσβασης σε προϊόντα, έργα και υπηρεσίες. Το ηλεκτρονικό εμπόριο και ειδικότερα η οδηγία για την πρόσβαση υπό όρους περιλαμβάνει επίσης διατάξεις που σχετίζονται με την άσκηση και την επιβολή των δικαιωμάτων πνευματικής ιδιοκτησίας.

Η ΕΕ έχει ως στόχο να επιτρέπει προϊόντα και υπηρεσίες των οποίων προστατεύονται τα πνευματικά δικαιώματα του δημιουργού (π.χ. βιβλία, μουσική, ταινίες, λογισμικό κ.λπ., υπηρεσίες που προσφέρουν πρόσβαση σε αυτά τα αγαθά, υπηρεσίες γενικά) να διακινούνται ελεύθερα εντός της εσωτερικής αγοράς.

Οι οδηγίες της ΕΕ περιγράφουν τις υποχρεώσεις των κρατών μελών όπως αυτές ορίζονται στη συνθήκη/σύμβαση της Βέρνης και της Ρώμης, αλλά και τις υποχρεώσεις της ΕΕ και των κρατών μελών της σύμφωνα με την Συμφωνία του Παγκόσμιου Οργανισμού Εμπορίου 'TRIPS' και τις δύο Συνθήκες του 1996 με τον

Παγκόσμιο Οργανισμό Πνευματικής Ιδιοκτησίας του Διαδικτύου (WIPO) (WIPO Copyright Treaty και WIPO Performances and Phonograms Treaty).

Τα τελευταία χρόνια υπογράφηκαν ακόμα δύο συμφωνίες, αυτές του Πεκίνου για την Προστασία της Οπτικοακουστικής Εκτέλεσης και του Μαρρακές για τη Διευκόλυνση της πρόσβασης σε δημοσιευμένο έργο σε άτομα τυφλά ή με πρόβλημα όρασης ή άτομα με ειδικές ανάγκες. Η ΕΕ έχει υπογράψει πληθώρα παρόμοιων συμφωνιών με τρίτες χώρες.

Τέλος, σύμφωνα με τον Διεθνή Κώδικα Επιστημονικής Δεοντολογίας (<https://publicationethics.org/>) η λογοκλοπή καταγγέλλεται στο Τμήμα του πανεπιστημίου του ερευνητή. Η συνήθης τιμωρία είναι παύση του διορισμού στο πανεπιστήμιο.

Αναφορές

Directive on the harmonization of certain aspects of copyright and related rights in the information society ("InfoSoc Directive"), 22 May 2001

Directive on rental right and lending right and on certain rights related to copyright in the field of intellectual property ("Rental and Lending Directive"), 12 December 2006

Directive on the resale right for the benefit of the author of an original work of art ("Resale Right Directive"), 27 September 2001

Directive on the coordination of certain rules concerning copyright and rights related to copyright applicable to satellite broadcasting and cable retransmission ("Satellite and Cable Directive"), 27 September 1993

Directive on the legal protection of computer programs ("Software Directive"), 23 April 2009

Directive on the enforcement of intellectual property right ("IPRED"), 29 April 2004

Directive on the legal protection of databases ("Database Directive"), 11 March 1996

Directive on the term of protection of copyright and certain related rights amending the previous 2006 Directive ("Term Directive"), 27 September 2011

Directive on certain permitted uses of orphan works ("Orphan Works Directive"), 25 October 2012

Directive on collective management of copyright and related rights and multi-territorial licensing of rights in musical works for online use in the internal market ("CRM Directive"), 26 February 2014

3. Μορφές

Την εποχή του διαδικτύου χρειάζεται η διάκριση μεταξύ των μορφών λογοκλοπής που διαπράττεται με τη χρήση τόσο παραδοσιακών, συμβατικών όσο και σύγχρονων ψηφιακών μέσων. Παρακάτω συνοψίζονται συχνές μορφές λογοκλοπής:

Συγγραφική:

- Οικειοποίηση και παρουσίαση δουλειάς άλλου
- Αντιγραφή λέξεων ή ιδεών χωρίς αναφορά
- Παράθεση αυτούσιου αποσπάσματος χωρίς να τίθεται σε εισαγωγικά
- Αναδιατύπωση κειμένου, αντιγράφοντας την δομή της πρότασης χωρίς αναφορά
- Αντιγραφή λέξεων ή ιδεών από μία πηγή που αποτελεί την πλειονότητα της δουλειάς, είτε υπάρχουν αναφορές είτε όχι
- Λανθασμένες πληροφορίες σχετικά με την πηγή ενός αποσπάσματος

Εικαστική/ πολυμέσων/ διαδικτυακή:

- Αντιγραφή μέσων (κυρίως εικόνων) από ιστοσελίδες και παρουσίασή τους σε εργασίες ή άλλες ιστοσελίδες
- Δημιουργία ενός βίντεο χρησιμοποιώντας υλικά άλλων ή χρησιμοποιώντας ως μέρος της ηχητικής επένδυσης (soundtrack) μουσική, τα πνευματικά δικαιώματα της οποίας προστατεύονται
- Διασκευασμένη εκτέλεση μουσικής με προστατευμένα πνευματικά δικαιώματα (διασκευή)
- Σύνθεση μουσικής που δανείζεται μεγάλο κομμάτι άλλης σύνθεσης
- Φωτογραφία ή σάρωση μια εικόνας με προστατευόμενα πνευματικά δικαιώματα (για παράδειγμα: χρήση εικόνας εξωφύλλου βιβλίου για παρουσίασή του σε κάποια ιστοσελίδα)
- Καταγραφή ήχου ή βίντεο που στο βάθος παίζει μουσική ή βίντεο με προστασία πνευματικών δικαιωμάτων
- Αναδημιουργία οπτικού έργου στο ίδιο μέσο. (π.χ.: λήψη φωτογραφίας που η χρήση της ίδιας σύνθεσης και θέματος παρουσιάζεται ως φωτογραφία άλλου)
- Δημιουργία εικαστικού έργου σε διαφορετικό μέσο (π.χ.: δημιουργία ενός πίνακα ζωγραφικής που μοιάζει εξαιρετικά με τη φωτογραφία κάποιου άλλου)
- Ανάμιξη ή μεταβολή εικόνων, βίντεο, ή ήχου με προστασία πνευματικών δικαιωμάτων ακόμα και με πρωτότυπο τρόπο

Προφορική λογοκλοπή

- Λογοκλοπή ιδεών που δεν προστατεύονται λόγω της μορφής τους (έντυπη ή ψηφιακή) και διαφέρει ο τρόπος προβολής τους: ομιλία σε κοινό, αναμετάδοση, παρουσιάσεις, κ.λπ.

Όπως αναφέρθηκε προηγουμένως, σκοπός του οδηγού ΔΕΝ είναι η παράθεση και εξάντληση των μορφών και των τρόπων οικειοποίησης του έργου τρίτων, άλλωστε είναι πρόβλημα δυναμικό και όχι πεπερασμένο. Αντίθετα με πρακτικές του εξωτερικού (Η.Π.Α., <https://ori.hhs.gov/>) που περιγράφουν εξαντλητικά μορφές και ποινές, η Μονάδα Διασφάλισης Ποιότητας του Δ.Π.Θ. θέτει ως στόχο την οριοθέτηση των κατευθυντήριων γραμμών με τις οποίες θα σχεδιαστεί η στρατηγική του Ιδρύματος ενάντια στη λογοκλοπή.

Αναφορές

W. Sutherland-Smith, 2008, 'Plagiarism: The Internet and Student Writing: Improving Academic Integrity', *Journal of Higher Education Policy and Management*, Vol. 32, No. 1, February 2010, 5–16

L. Calvert Evering and G. Moorman 'Rethinking Plagiarism in the Digital Age', *Journal of Adolescent & Adult Literacy* 56(1) September 2012 doi:10.1002/JAAL.00100 © 2012 International Reading Association (pp. 35–44)

4. Σημασία του οδηγού

Η ηθική ακεραιότητα όλων των μελών της ακαδημαϊκής κοινότητας στηρίζεται στην αναγνώριση της πρωτοτυπίας, της αρχικής ιδέας, της λεκτικής αποτύπωσης και των δεδομένων ως πηγή της έρευνας και της δουλειάς. Η λογοκλοπή αποτελεί παράβαση της ακαδημαϊκής δεοντολογίας και της αναγνώρισης της συμβολής άλλων ερευνητών και των πηγών σε ένα πόνημα. Επίσης, το παράπτωμα της λογοκλοπής καταδεικνύει αδυναμία επίτευξης των μαθησιακών στόχων και της εκπαιδευτικής διαδικασίας. Σκοπός της εκπαιδευτικής διαδικασίας είναι να αναπτύξει ο φοιτητής κριτική σκέψη και ικανότητα έκφρασης των προσωπικών ιδεών και γνώμων του χωρίς απλή αναπαραγωγή γνώμων/ιδεών/έργου άλλων χωρίς – τουλάχιστον - αναφορές. Η εκπαιδευτική διαδικασία βοηθά στην ολοκλήρωση της αναλυτικής σκέψης του φοιτητή και τον βοηθά να σχηματίσει τα δικά του συμπεράσματα μετά από σωστή έρευνα και αναφορά σε έργο τρίτων.

Η κουλτούρα της αποφυγής της λογοκλοπής δεν στηρίζεται μόνο σε τεχνικές σωστής αναφοράς των πηγών αλλά και στην αξιοπιστία και στο κύρος του συγγραφέα και στην εντιμότητα και πίστη του στην ακαδημαϊκή ακεραιότητα και δεοντολογία.

Η ανηθικότητα της λογοκλοπής μπορεί να έχει συνέπειες στην καριέρα του ατόμου και υποβαθμίζει την ποιότητα του Ιδρύματος και των πτυχίων που χορηγεί.

Ειδικότερα, σε περιπτώσεις εκπόνησης διπλωματικών εργασιών και μεταπτυχιακών διατριβών, η σημασία της αποφυγής της λογοκλοπής προϋποθέτει την ικανότητα κριτικής σκέψης και αποτελεί δείγμα σωστής ερευνητικής μεθοδολογίας και σεβασμού των λοιπών ερευνητών.

5. Αποφυγή της λογοκλοπής

Επισημαίνεται ότι η λογοκλοπή και η αποφυγή της κυρίως προκύπτει από την πρακτική. Η εμπειρία στην εκπαίδευση και έρευνα βοηθάει τον δημιουργό να αναγνωρίζει και να αποφεύγει την λογοκλοπή τόσο για ηθικούς λόγους και λόγους κουλτούρας, όσο και για λόγους ποιότητας και πρωτοτυπίας.

Αξίζει να αναφερθεί ότι αυταπόδεικτες αλήθειες ή ιστορικά αποδεδειγμένα γεγονότα ΔΕΝ χρήζουν αναφοράς σε πηγή. Τα οικουμενικά αποδεκτά/γνωστά γεγονότα/δεδομένα ενσωματώνονται στο έργο χωρίς αναφορά. Ενδεικτικά παραδείγματα είναι:

1. Το ξέσπασμα του Β΄ παγκοσμίου πολέμου ως ιστορικά αποδεκτό γεγονός, η διάρκειά του και οι επίσημες ημερομηνίες έναρξης και λήξης του είναι οικουμενικώς γνωστά γεγονότα χωρίς ανάγκη επίκλησης των πηγών τους και ως εκ τούτου η μη παράθεση αναφορών για τα παραπάνω στοιχεία δεν αποτελεί λογοκλοπή.
2. Το νερό αποτελεί πηγή ζωής για τον άνθρωπο χωρίς το οποίο πεθαίνει. Είναι μία αλήθεια που είναι ευρέως αποδεκτή και γνωστή αν και επιστημονικά αποδεδειγμένη (αιτίες, μηχανισμός) που όμως δεν χρειάζεται αναφορά σε ιατρικά κείμενα και μελέτες.
3. Η ύπαρξη της βαρύτητας. Όπως και άλλα αποδεδειγμένα δεδομένα της φύσης ή του τεχνολογικού κόσμου (το σχήμα της γης, η ύπαρξη άλλων πλανητών στο σύμπαν, το διαδίκτυο κ.λπ.), αλλά και επιστημονικά αποδεδειγμένα ή οικουμενικά αποδεκτά και γνωστά στοιχεία, που στη γενική τους αναφορά αναφέρονται στο σώμα κάποιου έργου, χωρίς την πηγή τους ή απλά με το όνομα του ερευνητή/ εφευρέτη χωρίς χρονολογία, τόπο, συγκεκριμένο έργο κ.λπ..

Πέραν των τεχνικών εργαλείων αποφυγής της λογοκλοπής (βλ. παρακάτω αναφορά για ολοκληρωμένα λογισμικά,) ο σπουδαστής πρέπει να έχει αναπτυγμένη αναλυτική, κριτική σκέψη και υπό την καθοδήγηση των καθηγητών του να ακολουθεί βασικές αρχές όπως:

- Αναγνώριση της πρωτοτυπίας της ιδέας
- Υιοθέτηση αυθεντικού τρόπου έκφρασης ιδεών και ερευνητικής δραστηριότητας (ύφος, λεξιλόγιο)
- Χρήση εισαγωγικών σε αυτούσιο κείμενο
- Χρήση παραπομπών σε κάθε περίπτωση
- Αποφυγή παράφρασης και μίμησης ύφους, ιδεών και έκφρασης άλλων δημιουργών

Αναφορές

Bretag T. 'Challenges in addressing plagiarism in education', PLoS Med. 2013;10:e1001574

Judy Xiao, (2010) "Integrating information literacy into Blackboard: Librarian-faculty collaboration for successful student learning", Library Management, Vol. 31 Issue: 8/9, pp.654-668, <https://doi.org/10.1108/01435121011093423>

Christine Bombaro, (2007) "Using audience response technology to teach academic integrity: "The seven deadly sins of plagiarism" at Dickinson College", Reference Services Review, Vol. 35 Issue: 2, pp.296-309 <https://doi.org/10.1108/00907320710749209>

6. Εκούσια και ακούσια λογοκλοπή

Χρειάζεται σαφής διαχωρισμός μεταξύ εκούσιας και ακούσιας λογοκλοπής.

Η ακούσια λογοκλοπή δεν έχει σκοπό την εξαπάτηση αλλά παρατηρείται κυρίως λόγω έλλειψης εμπειρίας ή καθοδήγησης από τον διδάσκοντα. Συνήθως παρατηρείται ως απλή παράθεση αντιγραμμένου αυτούσιου κειμένου, που ο ίδιος ο φοιτητής έχει άγνοια για την πηγή του κειμένου/ δεδομένων/ κ.λπ.. Ευθύνη έχει τόσο ο ίδιος ο φοιτητής για την αναζήτηση βοήθειας από τον καθηγητή όσο και ο ίδιος ο καθηγητής που οφείλει να παρακολουθεί σε στάδια και στενά την εξέλιξη του έργου (εργασίας) του φοιτητή.

Αναφορές

D.Wells, 'An Account of the Complex Causes of Unintentional Plagiarism in College Writing', WPA: Writing Program Administration Vol. 16, No.3, Spring 1993

Ermalynn M. Kiehl 'Using an Ethical Decision-Making Model to Determine Consequences for Student Plagiarism', Journal of Nursing Education, June 2006 - Volume 45, Issue 6

7. Εργαλεία ανίχνευσης

Το Δ.Π.Θ. έχει ενσωματώσει στις βιβλιοθήκες του ένα μέσο ανίχνευσης-αποφυγής της λογοκλοπής, σε αρμονία με τα υπόλοιπα Ελληνικά Ακαδημαϊκά Ιδρύματα, το λογισμικό Turnitin (http://turnitin.com/en_us/).

Το Turnitin είναι μια εμπορική ηλεκτρονική υπηρεσία πρόληψης λογοκλοπών που δημιουργήθηκε από την iParadigms, LLC, που κυκλοφόρησε για πρώτη φορά το 1997. Συνήθως, τα ακαδημαϊκά ιδρύματα και τα σχολεία αγοράζουν άδεια χρήσης για την υποβολή δοκιμών στον ιστότοπο του Turnitin, ο οποίος ελέγχει τα έγγραφα. Τα αποτελέσματα μπορούν να χρησιμοποιηθούν για τον εντοπισμό ομοιότητας με τις αναφερθείσες στην εργασία, πηγές ή μπορούν να χρησιμοποιηθούν στην εκπαιδευτική αξιολόγηση για να βοηθήσουν τους σπουδαστές να μάθουν πώς να αποφεύγουν τη λογοκλοπή και να βελτιώνουν τη γραφή τους.

Το εν λόγω λογισμικό μπορεί να χρησιμοποιηθεί ως εργαλείο των ακαδημαϊκών μονάδων του Ιδρύματος, ως βάση σωστής διδασκαλίας, εκπαίδευσης και πληροφόρησης, δηλαδή:

- Ως εργαλείο εντοπισμού των πιθανών λογοκλόπων ώστε να λειτουργήσει ως ερέθισμα για υιοθέτηση καλών πρακτικών.
- Ως βοήθημα των εξεταστών να εντοπίσουν την προέκταση και την πηγή του προϊόντος της λογοκλοπής που έχει κατατεθεί για αξιολόγηση και βαθμολογία.

Αξίζει να σημειωθεί ότι οι Σχολές και τα Τμήματα που χρησιμοποιούν το Turnitin ως εργαλείο εντοπισμού πρέπει να καθορίσουν το ειδικότερο κανονιστικό πλαίσιο χρήσης του, στο πλαίσιο του γενικότερου Κανονισμού του Ιδρύματος. Δηλαδή, αν χρησιμοποιείται σε συστηματική ή δειγματοληπτική βάση ή εάν οι εξεταστές το χρησιμοποιούν ευρέως ως το εργαλείο σάρωσης των εργασιών που κατατίθενται ηλεκτρονικά για αξιολόγηση.

Σημειώνεται έντονα, ότι κανένα λογισμικό δεν είναι ικανό να αποφασίσει αν ένα έγγραφο είναι προϊόν λογοκλοπής. Η ικανότητα του λογισμικού έγκειται μόνο στο να εντοπίζει και να τονίζει το μέρος κειμένου που συναντάται σε άλλες πηγές. Προϋπόθεση αποτελεί η ύπαρξη αυτών των πηγών στη βάση δεδομένων του λογισμικού. Για το λόγο αυτό μετά από τον έλεγχο της λογοκλοπής είναι ιδιαίτερα σημαντική η καταχώρηση του εγκεκριμένου πονήματος στη βάση δεδομένων ώστε να καταστεί δυνατή η χρήση του ως πηγή σε επόμενο έλεγχο. Κατ' αυτόν τον τρόπο, τα στοιχεία της βάσης δεδομένων μπορούν να χρησιμοποιηθούν μεταξύ των Ιδρυμάτων, της ημεδαπής και της αλλοδαπής σε χώρες εντός και εκτός Ευρωπαϊκής ένωσης.

Το λογισμικό εντοπίζει τις αντιστοιχίες κειμένου στην ίδια γλώσσα. Δεν έχει δυνατότητα εντοπισμού αντιστοιχίας μέσω μετάφρασης. Για αυτή τη χρήση

παρέχεται κατόπιν συνδρομής πρόσθετος κώδικας. Η πηγή της πληροφορίας αποκαλύπτεται μόνο στην περίπτωση που ζητηθεί άδεια από το αντίστοιχο πανεπιστήμιο και από τον συγγραφέα. Σημαντικό ζήτημα είναι ότι διασφαλίζεται η προστασία των προσωπικών δεδομένων των φοιτητών και συγγραφέων αλλά και τα δικαιώματα πνευματικής ιδιοκτησίας όταν προκύπτει ανάλογο ζήτημα.

Στο παρόν έγγραφο δεν αναλύονται τεχνικές λεπτομέρειες της λειτουργίας του λογισμικού, αλλά το περίγραμμα και οι βασικές αρχές. Περισσότερες και ειδικότερες πληροφορίες παρέχονται στον οδηγό χρήσης του λογισμικού.

Σε γενικές γραμμές, η εργασία προς έλεγχο λογοκλοπής υποβάλλεται ηλεκτρονικά (υποστηρίζονται διάφορες μορφές κειμένου: Word, RTF, PDF και άλλες) και υποστηρίζει 30 γλώσσες: Chinese (simplified and traditional), Japanese, Thai, Korean, Catalan, Croatian, Czech, Danish, Dutch, Finnish, French, German, Hungarian, Italian, Polish, Norwegian (Bokmal, Nynorsk), Portuguese, Romanian, Serbian, Slovak, Slovenian, Spanish, Swedish, Arabic, Hebrew, Farsi, Russian, and Turkish, καθώς επίσης και η ελληνική).

Το Turnitin δε χρειάζεται ιδιαίτερη εγκατάσταση κάποιας εφαρμογής. Ο έλεγχος της αυθεντικότητας επιτυγχάνεται συνήθως μέσα σε λίγα λεπτά, αλλά στην περίπτωση μιας διατριβής μεγάλης έκτασης, μπορεί να πάρει σημαντικά περισσότερο χρόνο. Σε κάθε περίπτωση, εξασφαλίζεται προστασία δεδομένων και γίνονται απολύτως σεβαστά τα δικαιώματα της πνευματικής ιδιοκτησίας και προσωπικών δεδομένων των φοιτητών. Η πηγή μπορεί να βρεθεί μόνο σε περίπτωση επικοινωνίας μεταξύ των ιδρυμάτων για άδεια από τον δημιουργό (συγγραφέα).

Η βάση δεδομένων με την οποία ελέγχει το Turnitin αποτελείται από:

- προγενέστερες καταγραφές στο Turnitin
- ιστοσελίδες, περιλαμβάνοντας αρχείο διαγραμμένων/ αλλαγμένων ιστοσελίδων
- υλικό από ιστοτόπους με συλλογή υλικού όπως το Project Gutenberg
- επιλεγμένες υπηρεσίες συνδρομής, όπως συνδρομές σε περιοδικά

Οι περιορισμοί/ αδυναμίες του Turnitin είναι:

- αδυναμία εντοπισμού λογοκλοπής από βιβλία ή “παλαιές” πηγές που δεν διατίθενται ηλεκτρονικά στο διαδίκτυο
- αδυναμία εντοπισμού σε βάσεις δεδομένων και συλλογές που προστατεύονται από κωδικό
- αδυναμία εντοπισμού προϊόντος λογοκλοπής από μετάφραση μη αγγλόφωνης πηγής
- αδυναμία έρευνας σε όλα τα περιοδικά που εκδίδονται στο κόσμο
- αδυναμία εντοπισμού εικόνων, σχημάτων, γραφημάτων που μετά τη λογοκλοπή παρουσιάζονται ως εικόνες

- απαίτηση για λεπτομερή μελέτη της παραγόμενης έκθεσης από τον καθηγητή ώστε να διαπιστωθεί τελικά αν πρόκειται για αθώα σύμπτωση κειμένου ή για λογοκλοπή.
- παρουσιάζει προβλήματα χρονικής ολοκλήρωσης με την αυξημένη χρήση και την ανάλογη αύξηση του όγκου των πηγών στη βάση δεδομένων του
- δεν υποκαθιστά την κουλτούρα και την πειθαρχία στη συγγραφή κειμένων και στην καινοτομία.

Αναφορές:

Batane, T. (2010). 'Turning to Turnitin to Fight Plagiarism among University Students', *Educational Technology & Society*, 13 (2), 1–12.

8. Κώδικας δεοντολογίας - Ακαδημαϊκές συνέπειες

Το Δ.Π.Θ. έχει θέσει ως μεσοπρόθεσμο στόχο του την ανάπτυξη του κώδικα δεοντολογίας και τη θέσπιση ακαδημαϊκών συνεπειών σε ζητήματα λογοκλοπής, στο πλαίσιο του γενικού Κανονισμού του Ιδρύματος και σε συνεννόηση με τις ακαδημαϊκές του μονάδες, λαμβάνοντας υπόψιν τις ιδιαιτερότητες της κάθε επιστήμης. Η ολοκλήρωση των παραπάνω αναμένεται στο τέλος του 2018.

9. Καλές πρακτικές

Οι βασικές πρακτικές των Ιδρυμάτων παγκοσμίως, τόσο στην Ευρώπη όσο και στη Βόρεια Αμερική, αφορούν τόσο ενέργειες σχετικά με την ενημέρωση των φοιτητών για τους τρόπους αποφυγής της λογοκλοπής αλλά και των συνεπειών διάπραξης της. Μάλιστα, μεγάλα Ιδρύματα του εξωτερικού έχουν θεσπίσει κανονισμούς δεοντολογίας και έχουν αναπτύξει μηχανισμούς εντοπισμού που στηρίζονται σε ολοκληρωμένα λογισμικά.

Στην περίπτωση διαπίστωσης λογοκλεμμένου εγγράφου/εργασίας από πλευράς φοιτητή τα περισσότερα ιδρύματα ακολουθούν την εξής διαδικασία:

1. Ορίζεται επιτροπή εξέτασης του λογοκλεμμένου εγγράφου
2. Αποφασίζεται από το Συμβούλιο του Τμήματος ή αρμόδιο όργανο του Ιδρύματος, μία από τις εξής ποινές:
 - 2.1 Επανεξέταση και κατάθεση της εργασίας εκ νέου
 - 2.2 Βαθμολογική ποινή σε κάθε περίπτωση
 - 2.3 Αποβολή από εξεταστικές περιόδους, τον αριθμό των οποίων ορίζει η επιτροπή
 - 2.4 Αποβολή από το Ίδρυμα και παύση καθηκόντων και προνομίων

Τέλος, επισημαίνεται ότι στο πλαίσιο της παράδοσης της διπλωματικής εργασίας απαιτείται να υπογραφεί από τον/την φοιτητή/φοιτήτρια δήλωση συμμόρφωσης με την ακαδημαϊκή δεοντολογία και την αποφυγή λογοκλοπής.

Αναφορές

Colin Neville, 'The complete guide to referencing and avoiding plagiarism', Open University Press, Copyright © Colin Neville 2007, ISBN-13: 978-0-33-522089-2 (pb) 978-0-33-522090-8 (hb)

Diane Pecorari, 'Good and original: Plagiarism and patchwriting in academic second-language writing', Journal of Second Language Writing 12 (2003) 317-345

10. Παραδείγματα λογοκλοπής

Παρατίθεται ο παρακάτω σύνδεσμος της Επιτροπής για την Ηθική περί των δημοσιεύσεων - Committee on Publication Ethics (COPE). Πέραν των απλών παραδειγμάτων λογοκλοπής που συναντώνται στις εργασίες φοιτητών ή στις διατριβές, περιγράφονται διαφορετικοί τύποι λογοκλοπής με βάση: την έκτασή τους, την πρωτοτυπία τους, το αντιγραφικό υλικό, το πλαίσιο, αναφορά, πρόθεση, αρχαιότητα συγγραφέα και γλώσσα. Περιγράφονται επίσης: η εκπαίδευση των συγγραφέων, οι διορθώσεις μετά τη διαπίστωση και οι εκδόσεις ανακλήσεων.

Αναφορές

<https://publicationethics.org/>

11. Αναφορά σε έργο τρίτου

Οι αναφορές στο έργο τρίτων πρέπει να είναι σαφείς και να ακολουθούν διεθνώς αποδεκτές μορφές. Υπάρχουν διάφοροι τρόποι αναφοράς όπως είναι οι παραπομπές εντός του κειμένου, τα υποσέλιδα, οι παρασελίδες ή οι αναφορές τέλους.

Ο τρόπος αναφοράς σε οποιοδήποτε σημείο στο κείμενο ακολουθεί είτε μορφή αριθμητικής λίστας ή μορφή παράθεσης της αναφοράς σε παρενθέσεις/αγκύλες. Στην αριθμητική μορφή, ο αριθμός εκθέτης παραπέμπει σε λίστα των πηγών στο τέλος του κειμένου. Οι αναφορές στο τέλος τοποθετούνται είτε με τη σειρά εμφάνισης των πηγών στο κείμενο είτε αλφαβητικά. Τέτοιες τακτικές συνήθως ακολουθούνται από τα επιστημονικά περιοδικά. Στην περίπτωση παράθεσης με αγκύλες στο σώμα του κειμένου αναγράφονται τα ονόματα των συγγραφέων και η ημερομηνία δημοσίευσης της πηγής. Στην περίπτωση που οι συγγραφείς ξεπερνούν τους τρεις (3), τότε η αναφορά στο σώμα του κειμένου συνίσταται στο πρώτο όνομα και το προσθετικό et al (et alii, και άλλοι). Στην περίπτωση που είναι τρεις οι συγγραφείς, τότε αναγράφονται όλοι την πρώτη φορά και στην πορεία, αν υπάρχει και άλλη αναφορά στο ίδιο έργο, αναγράφεται το πρώτο όνομα και το προσθετικό et al.

Αξίζει να αναφερθεί ότι η τακτική αναφορών εξαρτάται από τον εκδότη και από το είδος της αναφοράς (βιβλίο, άρθρο περιοδικού, άρθρο συνεδρίου, διατριβή, διαδικτυακή πηγή, πολυμέσο, κ.λπ.). Προτείνεται σε κάθε περίπτωση να συμβουλευεται ο φοιτητής είτε τον διδάσκοντα, είτε απευθείας τον εκδοτικό οίκο στον οποίο επιθυμεί να δημοσιεύσει. Επιπλέον, πολλοί δικτυακοί τόποι προσφέρουν εύχρηστες υπηρεσίες που αποδίδουν την αναφορά στην κατάλληλη μορφή, (Aigaion, Bebor, BibBase, BibDesk, BibSonomy, Bibus, Bookends, Citavi, CiteULike, colwiz, Docear, EndNote, F1000Workspace, JabRef, KBibTeX, Mendeley, Paperpile, Papers Pybliographer, Qiqa, ReadCube, rebase, RefDB, Reference Manager, Referencer, RefWorks, SciRef, Sente, Wikindx, WizFolio, Zotero, https://en.wikipedia.org/wiki/Comparison_of_reference_management_software), ενώ όλοι οι επεξεργαστές κειμένου έχουν ενσωματώσει αυτές τις μορφές αναφορών για τη διευκόλυνση του χρήστη.

Ειδικά για την περίπτωση των διατριβών, έγκειται στο Τμήμα της εκάστοτε Σχολής και στον κανονισμό συγγραφής διατριβών να ορίσει τον τρόπο αναφοράς που είναι αποδεκτός κατά περίπτωση.

Διεθνώς υπάρχουν διάφορα πρότυπα που ακολουθούνται από την επιστημονική κοινότητα, λόγω της απλότητας, ευκρίνειας, περιεκτικότητας και συνέχειας μεταξύ των εκδόσεων. Ενδεικτικά τα πιο διαδεδομένα συστήματα γραφής αναφορών είναι:

- **APA** (American Psychological Association). Το σύστημα APA βασίζεται στην αναφορά συγγραφέως και χρονολογίας. Δηλαδή δίνεται έμφαση στο όνομα του συγγραφέα και στη χρονολογία έκδοσης για την αναγνώριση της δημοσίευσης.
- **MLA** (Modern Language Association). Το σύστημα MLA εφαρμόζεται κατά κόρον από τις ανθρωπιστικές επιστήμες και τις τέχνες, ιδίως στις Η.Π.Α.. Θεωρείται το πιο εύχρηστο σύστημα αναφορών.
- **Harvard**. Το σύστημα Harvard είναι παρόμοιο με το σύστημα αναφορών APA. Το APA χρησιμοποιείται κυρίως στις Η.Π.Α., το σύστημα Harvard είναι δημοφιλές στο Ηνωμένο Βασίλειο και την Αυστραλία και έχει μεγάλη εφαρμογή στις ανθρωπιστικές επιστήμες.
- **Vancouver**. Το σύστημα αναφορών Vancouver χρησιμοποιείται κυρίως στις επιστήμες υγείας και στα επιστημονικά κείμενα.
- **Chicago and Turabian**. Τα δύο αυτά, ξεχωριστά, συστήματα αναφορών είναι παρόμοια, όπως και με το σύστημα Harvard και APA. Έχουν ευρεία εφαρμογή στην οικονομική επιστήμη και στους ιστορικούς.

Ο παρών οδηγός δεν θα προβεί σε αναλυτική περιγραφή των συστημάτων αναφορών, καθώς αυτά διατίθενται ΔΩΡΕΑΝ στο διαδίκτυο και ανανεώνονται ανά τακτά χρονικά διαστήματα με νέα έκδοση. Επιπλέον, στο Δ.Π.Θ. έχουν συνταχθεί στο παρελθόν, στην Ελληνική γλώσσα, παρόμοιοι οδηγοί που εξηγούν αναλυτικά τα συστήματα σε διαφόρων τύπων αναφορές. Στην ιστοσελίδα της ΜΟ.ΔΙ.Π. μπορείτε επίσης να βρείτε έναν ανάλογο οδηγό σύνταξης της βιβλιογραφίας.

Αναφορές

Colin Neville, 'The complete guide to referencing and avoiding plagiarism', Open University Press, Copyright © Colin Neville 2007, ISBN-13: 978-0-33-522089-2 (pb) 978-0-33-522090-8 (hb)

https://help.ebsco.com/interfaces/EBSCO_Guides/General_Product_FAQs/find_for_matted_examples_of_different_Citation_styles

<http://www.apastyle.org/learn/quick-guide-on-references.aspx>

<https://www.mla.org/MLA-Style>

<http://guides.library.uwa.edu.au/friendly.php?s=harvard>

http://www.chicagomanualofstyle.org/tools_citationguide.html

<http://openjournals.net/files/Ref/VANCOUVER%20Reference%20guide.pdf>

http://www.press.uchicago.edu/books/turabian/turabian_citationguide.html



ΒΡΑΒΕΙΟ ΕΞΑΙΡΕΤΗΣ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ

ΚΑΝΟΝΙΣΜΟΣ
ΒΡΑΒΕΙΟΥ ΕΞΑΙΡΕΤΗΣ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ ΣΤΟ
ΔΠΘ

1. Γενικά

Στο πλαίσιο διασφάλισης της ποιότητας διδασκαλίας στο Δ.Π.Θ. συστήνεται βραβείο εξάιρετης διδασκαλίας.

Το βραβείο απονέμεται ανά διετία σε εν ενεργεία μέλος Δ.Ε.Π., Ε.Ε.Π., Ε.ΔΙ.Π. του Δ.Π.Θ.

Στόχος είναι η αναγνώριση της διδακτικής αριστείας, η υιοθέτηση μεθόδων φοιτητοκεντρικής μάθησης και η αναβάθμιση της ποιότητας διδασκαλίας στην ευρύτερη Πανεπιστημιακή Κοινότητα.

Το βραβείο είναι συμβολικό και μπορεί να είναι ένα ή συνδυασμός των παρακάτω με την προϋπόθεση να μην ξεπερνά το ποσό των 2.000 ευρώ: (α) κάλυψη εξόδων για συμμετοχή του βραβευθέντα σε συνέδριο, (β) πληρωμή συνδρομής σε περιοδικό ή βάση δεδομένων της επιλογής του βραβευθέντα, (γ) κάλυψη του κόστους αγοράς βιβλίων της επιλογής του βραβευθέντα. Το ποσό θα καλύπτεται από την Επιτροπή Ερευνών του Δ.Π.Θ..

Στην ιστοσελίδα του Δημοκριτείου Πανεπιστημίου Θράκης θα υπάρχει αρχείο με όλους τους βραβευθέντες.

2. Τελετή Απονομής

Η απονομή θα γίνεται σε ειδική Τελετή που θα λαμβάνει χώρα κατά την εορτή των Τριών Ιεραρχών στο Κεντρικό Αμφιθέατρο του Δ.Π.Θ, παρουσία του Πρύτανη και των Αντιπρυτάνεων. Την Τελετή θα διοργανώνει το Γραφείο Δημοσίων Σχέσεων του Δ.Π.Θ. σε συνεργασία με τη Διεύθυνση Ακαδημαϊκών Θεμάτων.

3. Επιτροπή Επιλογής

Η Επιτροπή αποτελείται από τον Αντιπρύτανη που είναι αρμόδιος για τα Ακαδημαϊκά Θέματα του Δ.Π.Θ. (ως Πρόεδρο) και τους Κοσμήτορες των Σχολών του Δ.Π.Θ. Η Επιτροπή, συλλέγοντας ενδεχομένως και πρόσθετα στοιχεία, αξιολογεί τις προτάσεις και καταθέτει αιτιολογημένο πρακτικό επιλογής. Τα μέλη που συμμετέχουν στην Επιτροπή Βραβείου Εξάιρετης Διδασκαλίας δεν μπορούν να υποβάλουν προτάσεις.

4. Διαδικασία Κατάθεσης Υποψηφιοτήτων και επιλογής

Οι υποψήφιοι προτείνονται, μετά από ανοικτή πρόσκληση που εκδίδει η Διεύθυνση Ακαδημαϊκών Θεμάτων του Δ.Π.Θ., από το ακαδημαϊκό προσωπικό ή από τουλάχιστον δύο αποφοίτους που έχουν γνώση του διδακτικού έργου των προτεινομένων.

Οι προτάσεις πρέπει να είναι ενυπόγραφες, να συνοδεύονται από εκτενή εισήγηση και το βιογραφικό του υποψήφιου, θεωρούνται εμπιστευτικές και μπορούν να επανεξετάζονται, μαζί με νεότερες, σε επόμενα έτη.

Απαραίτητη προϋπόθεση για την υποβολή πρότασης αποτελεί ο προτεινόμενος να έχει συμπληρώσει στο πληροφοριακό σύστημα της ΜΟΔΙΠ του Δ.Π.Θ. και υποβάλει έγκαιρα τα απογραφικά δελτία μαθήματος και διδάσκοντος. Υποψηφιότητες που δεν πληρούν το παραπάνω κριτήριο απορρίπτονται.

Στην εισήγηση θα πρέπει να τεκμηριώνεται το ακαδημαϊκό ήθος και εξέχουσα ηθική συμπεριφορά του υποψηφίου άξια να προβληθεί ως πρότυπο για τους φοιτητές του Δ.Π.Θ.

Γραπτές μαρτυρίες αποφοίτων που έχουν παρακολουθήσει ένα ή περισσότερα μαθήματα του προτεινόμενου πανεπιστημιακού δασκάλου θα συνεκτιμώνται θετικά.

Οι προτάσεις απευθύνονται στον Αντιπρύτανη που είναι αρμόδιος για ακαδημαϊκά θέματα στο Δ.Π.Θ. και κατατίθενται στο πρωτόκολλο της Διεύθυνσης Ακαδημαϊκών Θεμάτων.

Χρονοδιάγραμμα:

1. Κυκλοφορεί η πρόσκληση εκδήλωσης ενδιαφέροντος στις αρχές Σεπτεμβρίου ανά διετία.
2. Η υποβολή προτάσεων πραγματοποιείται από τον Σεπτέμβριο έως Οκτώβριο ανά διετία.
3. Ο έλεγχος εγκυρότητας των υποβληθεισών προτάσεων πραγματοποιείται τον Νοέμβριο. Στο στάδιο αυτό αποκλείονται όσες προτάσεις δεν πληρούν τα κριτήρια επιλεξιμότητας και δεν συνοδεύονται από τα απαραίτητα έγγραφα.
4. Τον Δεκέμβριο, η Επιτροπή σε Ειδική Συνεδρίαση αξιολογεί τις έγκυρες προτάσεις, συντάσσει πρακτικό που υποβάλει στη Διεύθυνση Ακαδημαϊκών Θεμάτων και απονέμει το Βραβείο με βάση τη συνολική βαθμολογία.
5. Η Απονομή βραβείου πραγματοποιείται σε ειδική Τελετή στο Κεντρικό Αμφιθέατρο του Δ.Π.Θ. στις 30 Ιανουαρίου, ημέρα εορτασμού των Τριών Ιεραρχών.

5. Κριτήρια υποβολής υποψηφιότητας και αξιολόγησης

Οι προταθέντες υποψήφιοι θα πρέπει να πληρούν τουλάχιστον ένα από τα παρακάτω κριτήρια:

A. Διασύνδεση έρευνας και διδασκαλίας:

- ✚ Σύνδεση της διδασκαλίας με την έρευνα του διδάσκοντος ή/και ερευνών στο γνωστικό αντικείμενο,
- ✚ εμπλοκή των φοιτητών σε μικρο-έρευνες κατά τη διάρκεια της διδασκαλίας,
- ✚ αξιοποίηση δεδομένων από τα μαθησιακά επιτεύγματα των φοιτητών είτε για αναδόμηση του μαθήματος, είτε για εμπλουτισμό των δραστηριοτήτων ή για αναθεώρηση των διδακτικών προσεγγίσεων,
- ✚ η πέραν του συνήθους συμμετοχή του στην επίβλεψη εξαιρετικών διπλωματικών εργασιών και διατριβών, σε συνδυασμό με την επιστημονική ή επαγγελματική εξέλιξη των φοιτητών που τις εκπόνησαν.

B. Η διδασκαλία του υποψήφιου έχει ευρύτερη απήχηση εκτός του Δ.Π.Θ.:

- ✚ Προσκλήσεις για διδασκαλία ή διαλέξεις σε άλλα πανεπιστήμια ή ινστιτούτα διδασκαλίας,
- ✚ διασύνδεση των δραστηριοτήτων του μαθήματος με κοινωνική ή περιβαλλοντική δράση,
- ✚ συνεργασία με κοινωνικές ομάδες ή κοινότητες,
- ✚ καλλιέργεια δεξιοτήτων και ικανοτήτων,
- ✚ προετοιμασία για επαγγελματική αποκατάσταση με το πέρας των σπουδών.

Γ. Εξέχουσα καθοδήγηση και υποστήριξη προς τους φοιτητές:

- ✚ Ανάπτυξη τεχνικών αποτελεσματικής επικοινωνίας με διαφορετικές ομάδες φοιτητών,
- ✚ ανάπτυξη και εφαρμογή διδακτικών δράσεων που ενισχύουν τη φοιτητοκεντρική μάθηση, εμπνέουν και ενεργοποιούν σημαντικό μέρος των φοιτητών,
- ✚ ανταπόκριση στις ανάγκες των φοιτητών,
- ✚ υποδειγματική αφοσίωση στη διδασκαλία και αντίστοιχη διαθεσιμότητα προς τους φοιτητές,
- ✚ παρεμβάσεις για διαφοροποίηση διδασκαλίας σε ακροατήρια μεικτής ικανότητας, αξιοποίηση ενδιάμεσων αξιολογήσεων των φοιτητών για ενίσχυση των προσπαθειών των φοιτητών για μάθηση.

Δ. Η διδασκαλία του υποψήφιου προωθεί την αποτελεσματική μάθηση, είναι σταθερά ποιοτική και πρωτότυπη:

- ✚ Αξιοποίηση των αποτελεσμάτων των ερωτηματολογίων αποτίμησης διδακτικού έργου από τους φοιτητές για αναθεώρηση των διδακτικών προσεγγίσεων ή των δραστηριοτήτων,
- ✚ ανάπτυξη καινοτόμων διδακτικών προσεγγίσεων με καλά αποτελέσματα,
- ✚ χρήση ποικιλίας διδακτικών μεθόδων για ενεργό εμπλοκή των φοιτητών σε μαθησιακές δραστηριότητες,

- ✚ διδακτική δράση που να εμπνέει επικοινωνιακά και ουσιαστικά,
- ✚ υποδειγματικά επιτεύγματα εκ μέρους των φοιτητών,
- ✚ αξιοποίηση αυθεντικών προβλημάτων, έργων ή μελετών περίπτωσης.

Ε. Αξιοποίηση κατάλληλων πηγών και εργαλείων διδασκαλίας και μάθησης:

- ✚ Χρήση καινοτόμων μορφών εργαλείων μάθησης,
- ✚ εφαρμογή καινοτόμων προσεγγίσεων στην αξιολόγηση των φοιτητών,
- ✚ ενθάρρυνση της ενεργούς συμμετοχής φοιτητών στις δραστηριότητες του μαθήματος, και της χρήσης κατάλληλου υλικού,
- ✚ ενίσχυση και αξιοποίηση περιβαλλόντων μάθησης που εμπνέουν και διατηρούν το ενδιαφέρον των φοιτητών,
- ✚ επανεκτίμηση και επικαιροποίηση της ύλης των μαθημάτων, ώστε να είναι σύμφωνη με τις εξελίξεις στον αντίστοιχο επιστημονικό τομέα,
- ✚ λαμβάνονται υπόψη οι εξελίξεις, πολιτικές, οικονομικές, θεσμικές, που συμβαίνουν στην Ελλάδα, στην Ευρώπη και στον κόσμο.

6. Περιορισμοί

Κάθε πρόταση που υποβάλλεται θα αφορά έναν μόνο ακαδημαϊκό και όχι ομάδα αυτών.

Δεν μπορεί να βραβευθεί το ίδιο πρόσωπο δεύτερη φορά χωρίς να περάσουν τουλάχιστον τέσσερα έτη.

Οι υποψήφιοι θα πρέπει να έχουν διδάξει για τουλάχιστον τέσσερα συνεχόμενα εξάμηνα τα τελευταία τέσσερα έτη και να έχουν συμπληρώσει τα απογραφικά μαθήματος και διδάσκοντα στο πληροφοριακό σύστημα της ΜΟΔΙΠ του Δ.Π.Θ.

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ Ι

Βραβείο Εξάιρετης Διδασκαλίας Δ.Π.Θ. για τη διετία 20...-20... Υποβολή Πρότασης

ΠΡΟΣ: τον Αντιπρύτανη Ακαδημαϊκών Υποθέσεων

Παρακαλούμε να κάνετε δεκτή την παρακάτω πρόταση υποψηφιότητας για το βραβείο εξάιρετης διδασκαλίας, καθώς και τα συνοδευτικά έγγραφα για την υποβοήθηση του έργου της Επιτροπής Επιλογής.

ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΥΠΟΨΗΦΙΟΥ/ΑΣ
• Ονοματεπώνυμο:
• Ιδιότητα (μέλος ΔΕΠ/ΕΔΙΠ/ΕΤΕΠ):
• Σχολή/Τμήμα/Τομέας:
Στοιχεία επικοινωνίας προτεινόμενου/ης
• Διεύθυνση αλληλογραφίας:
• Τηλέφωνο:
• E-mail:

ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΠΡΟΤΕΙΝΟΝΤΩΝ (Άτομα ή Εκπρόσωποι Οργάνων)	
• Ονοματεπώνυμο	• Ιδιότητα
1.	
2.	
....
Στοιχεία επικοινωνίας προτείνοντος ή εκπροσώπου οργάνου	
• Διεύθυνση αλληλογραφίας:	
• Τηλέφωνο:	
• E-mail:	

Ημερομηνία:/...../20...

Ο/Η αιτών/ούσα

(ονοματεπώνυμο προτείνοντος ή
εκπροσώπου προτεινόντων)
(Υπογραφή)

Συνημμένα υποβάλλονται:

- Βιογραφικό υποψηφίου
- Εισήγηση όπου τεκμηριώνονται τα κριτήρια υποβολής υποψηφιότητας και αξιολόγησης

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ ΙΙ

Πρότυπο Εισήγησης για το Βραβείο Εξαίρετης Διδασκαλίας Δ.Π.Θ.

Τεκμηριώστε πώς ο υποψήφιος συνδέει την έρευνα με τη διδασκαλία
Αναδείξτε την απήχηση της διδασκαλίας του υποψηφίου εντός και εκτός Δ.Π.Θ.
Παρουσιάστε τον τρόπο καθοδήγησης και υποστήριξης προς τους φοιτητές
Τεκμηριώστε πώς η διδασκαλία του υποψήφίου προωθεί την αποτελεσματική μάθηση, είναι σταθερά ποιοτική και πρωτότυπη
Αναφέρετε τις πηγές και τα εργαλεία διδασκαλίας και μάθησης που αξιοποιεί ο υποψήφιος
Αναφέρετε τις διαδικασίες με τις οποίες επικαιροποιείται η ύλη των μαθημάτων
Αναφέρετε οποιοδήποτε άλλο ενισχυτικό στοιχείο για την υποψηφιότητα

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ ΙΙΙ

ΒΡΑΒΕΙΟ ΕΞΑΙΡΕΤΗΣ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ Δ.Π.Θ

Κριτήρια υποβολής υποψηφιότητας και αξιολόγησης

1. Διασύνδεση έρευνας και διδασκαλίας	
Σύνδεση της διδασκαλίας με την έρευνα του διδάσκοντος ή/και ερευνών στο γνωστικό αντικείμενο	
Εμπλοκή των φοιτητών σε μικρο-έρευνες κατά τη διάρκεια της διδασκαλίας	
Αξιοποίηση δεδομένων από τα μαθησιακά επιτεύγματα των φοιτητών είτε για αναδόμηση του μαθήματος, είτε για εμπλουτισμό των δραστηριοτήτων ή για αναθεώρηση των διδακτικών προσεγγίσεων	
Η πέραν του συνήθους συμμετοχή του στην επίβλεψη εξαιρετικών διπλωματικών εργασιών και διατριβών, σε συνδυασμό με την επιστημονική ή επαγγελματική εξέλιξη των φοιτητών που τις εκπόνησαν	
2. Η διδασκαλία του υποψήφιου έχει ευρύτερη απήχηση εκτός του Δ.Π.Θ.	
Προσκλήσεις για διδασκαλία ή διαλέξεις σε άλλα πανεπιστήμια ή ινστιτούτα διδασκαλίας	
Διασύνδεση των δραστηριοτήτων του μαθήματος με κοινωνική ή περιβαλλοντική δράση	
Συνεργασία με κοινωνικές ομάδες ή κοινότητες	
Καλλιέργεια δεξιοτήτων και ικανοτήτων	
Προετοιμασία για επαγγελματική αποκατάσταση με το πέρας των σπουδών	
3. Εξέχουσα καθοδήγηση και υποστήριξη προς τους φοιτητές	
Ανάπτυξη τεχνικών αποτελεσματικής επικοινωνίας με διαφορετικές ομάδες φοιτητών	
Ανάπτυξη και εφαρμογή διδακτικών δράσεων που ενισχύουν τη φοιτητοκεντρική μάθηση, εμπνέουν και ενεργοποιούν σημαντικό μέρος των φοιτητών	
Ανταπόκριση στις ανάγκες των φοιτητών	
Υποδειγματική αφοσίωση στη διδασκαλία και αντίστοιχη διαθεσιμότητα προς τους φοιτητές	
Παρεμβάσεις για διαφοροποίηση διδασκαλίας σε ακροατήρια μεικτής ικανότητας, αξιοποίηση ενδιάμεσων αξιολογήσεων των φοιτητών για ενίσχυση των προσπαθειών των φοιτητών για μάθηση	
4. Η διδασκαλία του υποψήφιου προωθεί την αποτελεσματική μάθηση, είναι σταθερά ποιοτική και πρωτότυπη	
Αξιοποίηση των αποτελεσμάτων των ερωτηματολογίων Αξιολόγησης για αναθεώρηση των διδακτικών προσεγγίσεων ή των δραστηριοτήτων	
Ανάπτυξη καινοτόμων διδακτικών προσεγγίσεων με καλά αποτελέσματα	

Χρήση ποικιλίας διδακτικών μεθόδων για ενεργό εμπλοκή των φοιτητών σε μαθησιακές δραστηριότητες	
Διδακτική δράση που να εμπνέει επικοινωνιακά και ουσιαστικά	
Υποδειγματικά επιτεύγματα εκ μέρους των φοιτητών	
Αξιοποίηση αυθεντικών προβλημάτων, έργων ή μελετών περίπτωσης	
5. Αξιοποίηση κατάλληλων πηγών και εργαλείων διδασκαλίας και μάθησης	
Χρήση καινοτόμων μορφών εργαλείων μάθησης	
Εφαρμογή καινοτόμων προσεγγίσεων στην αξιολόγηση των φοιτητών	
Ενθάρρυνση της ενεργούς συμμετοχής φοιτητών στις δραστηριότητες του μαθήματος, και της χρήσης κατάλληλου υλικού	
Ενίσχυση και αξιοποίηση περιβαλλόντων μάθησης που εμπνέουν και διατηρούν το ενδιαφέρον των φοιτητών	
6. Επανεκτίμηση και επικαιροποίηση της ύλης των μαθημάτων	
Αναπροσαρμογή και επικαιροποίηση της διδακτέας ύλης των μαθημάτων	
Η διδακτέα ύλη να είναι σύμφωνη με τις εξελίξεις στον αντίστοιχο επιστημονικό τομέα	
Λαμβάνονται υπόψη οι εξελίξεις, πολιτικές, οικονομικές, θεσμικές, που συμβαίνουν στην Ελλάδα, στην Ευρώπη και στον κόσμο	